

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Crisis Theologica

Cárdenas, Juan de

Sevilla, 1687

Decretum SS. D. N. Innocentij XI. Feria V. Die 2. Martij 1679.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75689](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75689)

DECRETUM SS. D. N. INNOCENTII XI.

FERIA V. DIE 2. MARTII 1679.

*IN GENERALI CONGREGATIONE SANCTÆ
Romane, & Vniuersalis Inquisitionis habita in Palatio Apostolico
Vaticano coram Sanctissimo D. N. D. Innocentio Diuina Proidentia
Papa XI. ac Eminentissimis, & Reuerendissimis Dominis S. R. E.
Cardinalibus in tota Republica Christiana contra hæreticam pra-
uitatem Generalibus Inquisitoribus a Sancta Sede Aposto-
lica specialiter deputatis.*

Sanctissimus D. N. Inno-
centius Papa XI. prædic-
tus onium sibi à Deo
creditarum saluti sedulo
incubens, & salubre opus
in segregandis noxijs doctrinarū pascuis
ab innoxijs à fel. record. Alexandro VII.
Prædecessore suo inchoatū prosequi vo-
lens: plurimas propositiones partim ex
diuersis vel libris, vel thesibus, seu
scriptis excerptas, & partim nouiter ad-
inuentas; Theologorum plurium exa-
mini, & deinde Eminentissimis, &
Reuerendissimis Dominis Cardinali-
bus contra hæreticam prauitatem Ge-
neralibus Inquisitoribus subiecit. Qui-
bus propositionibus sedulo, & accuratè
sapius discussis, eorundem Eminentis-
simorum Cardinalium, & Theologo-
rum votis per Sanctitatem suam audt-
tis: Idem Sanctissimus D. N. re postea
maturè considerata, statuit, & decreuit:

pro nunc sequentes propositiones, &
vnamquamque ipsarum sicut iacent, vt
minimum tamquam scandalosas, & in
praxi perniciosas, esse damnandas, &
prohibendas, sicuti eas damnat, & pro-
hibet. Non intendens tamen Sanctitas
sua per hoc Decretum alias propositio-
nes in ipso non expressas, & Sanctitati
sua quomodolibet, & ex quacumque
parte exhibitas, vel exhibendas vllate-
nùs approbare.

1. Non est illicitum in Sacramentis
conferendis sequi opinionem proba-
bilem de valore Sacramenti, relicta
tutiore, nisi id veter lex, conventio,
aut periculum gravis damni incurrendi.
Hinc sententia probabili tantum vten-
dum non est in collatione Baptismi,
Ordinis Sacerdotalis, aut Episcopalis.

2. Probabiliter existimo, Iudicem
posse iudicare iuxta opinionem etiam
minus probabilem.

A

Gene-

2.

3. Generatim dum probabilitate, siue intrinseca, siue extrinseca quantumvis tenui, modò à probabilitatis finibus non excatur, confisi aliquid agimus, semper prudenter agimus.

4. Ab infidelitate excusabitur Infidelis non credens ductus opinione minus probabili.

5. An peccet mortaliter, qui actum dilectionis Dei semel tantum in vita eliceret, condemnare non audemus.

6. Probabile est, nè singulis quidem rigorose quinquennijs per se obligare præceptum charitatis erga Deum.

7. Tunc solum obligat, quando tenemur iustificari, & non habemus aliam viam, qua iustificari possumus.

8. Comedere, & bibere vsque ad satietatem ob solam voluptatem, non est peccatum, modò non obstitit valetudini: quia licet potest appetitus naturalis suis actibus frui.

9. Opus coniugij ob solam voluptatem exercitum omni penitus caret culpa, ac defectu veniali.

10. Non tenemur proximum diligere actu interno, & formali.

11. Præcepto proximum diligendi satisfacere possumus per solos actus externos.

12. Vix in sæcularibus inuenies, etiam in Regibus superfluum statui. Et ita vix aliquis tenetur ad eleemosynam, quando tenetur tantum ex superfluo statui.

13. Si cum debita moderatione facias, potes absque peccato mortali de vita alicuius tristari, & de illius morte naturali gaudere, illam inefficaci affectu petere, & desiderare, non quidem ex displicentia personæ, sed ob aliquod temporale emolumentum.

14. Licitum est absoluto desiderio cupere mortem Patris, non quidem, ut malum Patris, sed ut bonum cupientis, quia nimirum ei obventura est pinguis hereditas.

15. Licitum est filio gaudere de parricidio Parentis à se in ebrietate perpetrato propter ingentes diuitias inde ex hereditate consecutas.

16. Fides non censetur cadere sub præceptum speciale, & secundum se.

17. Satis est, actum fidei semel in vita elicere.

18. Si à potestate publica quis interrogatur; fidem ingenuè confiteri, ut Deo, & fidei gloriosum consulo; tacere, ut peccaminosum per se non damno.

19. Voluntas non potest efficere, ut assensus fidei in se ipso sit magis firmus, quam mereatur pondus rationum ad assensum impellentium.

20. Hinc potest quis prudenter repudiare assensum, quem habebat supernaturalem.

21. Assensus fidei supernaturalis, & utilis ad salutem stat cum notitia solum probabili revelationis; immò cum formidine, qua quis formidet, ne non sit locutus Deus.

22. Non nisi fides vnus Dei necessaria videtur necessitate medijs; non autem explicita Remuneratoris.

23. Fides late dicta ex testimonio creaturarum, similivè motivo, ad iustificationem sufficit.

24. Vocare Deum in Testem mendacij levis non est tanta irreverentia, propter quam velit, aut possit damnare hominem.

25. Cum causa licitum est iurare sine animo iurandi, siue res sit levis, siue gravis.

26. Si quis, vel solus, vel coram alijs, siue interrogatus, siue propria spontè, siue recreationis causa, siue quocumque alio fine iuret, se non fecisse aliquid, quod revera fecit, intelligendo intra se aliquid aliud, quod non fecit, vel aliam viam ab ea, in qua fecit, vel quodvis aliud additum verum, revera non mentitur, nec est periurus.

27. Causa iusta utendi his amphibolo-

bologijs est, quoties id necessarium, aut vile est ad salutem corporis, honorem, res familiares tuendas, vel ad quemlibet alium virtutis actum, itavt veritatis occultatio censeatur tunc expediens, & studiosa.

28. Qui mediante commendatione, vel munere ad Magistratum, vel Officium publicum promotus est, poterit cum restrictione mentali præstare iuramentum, quod de mandato Regis à similibus solet exigi, non habito respectu ad intentionem exigentis, quia non tenetur fateri crimen occultum.

39. Vrgens metus gravis est causa iuxta Sacramentorum administrationem simulandi.

30. Fas est viro honorato occidere invasorem, qui nititur calumniam inferre, si aliter hæc ignominia vitari nequit; idem quoque dicendum, si quis impingat alapam, vel fuste percutiat, & post impactam alapam, vel ictum fustis fugiat.

31. Regularitèr occidere possum furem pro conseruatione vnus auri.

32. Non solùm licitum est defendere defensione occisiva, quæ actu possidemus, sed etiã ad quæ ius inchoatum habemus, & quæ nos possessuros speramus.

33. Licitum est tam heredi, quàm legatario contra iniustè impedientem, ne vel hereditas adeatur, vel legata solvantur, se talitèr defendere, sicut & ius habenti in Cathedram, vel Præbendam contra eorum possessionem iniustè impedientem.

34. Licet procurare abortum ante animationem foetus, ne puella deprehensa gravida occidatur, aut infametur.

35. Videtur probabile, omnem foetum, quandiu in utero est, carere anima rationali, & tunc primùm incipere eãdem habere, cum paritur: ac consequentèr dicendum erit, in nullo abortu homicidium committi.

36. Permissum est furari, non solùm in extrema necessitate, sed etiam in gravi.

37. Famuli, & famulæ domesticæ possunt occultè heris suis subripere ad compensandam operam suam, quam maiorem iudicant salario, quod recipiunt.

38. Non tenetur quis sub pœna peccati mortalis restituere, quod ablatum est per parva furta, quantumcumque sit magna summa totalis.

39. Qui alium mouet, aut inducit ad inferendum grave damnum tertio, non tenetur ad restitutionem istius damni illati.

40. Contractus Mohatra licitus est, etiam respectu eiusdem personæ, & cum contractu retrovenditionis præviè inito, cum intentione lucri.

41. Cum numerata pecunia pretiosior sit numerandã, & nullus sit, qui non maioris faciat pecuniam præsentem, quàm futuram, potest creditor aliquid vltra sortem à mutuatario exigere, & eo titulo ab usura excusari.

42. Usura non est, dum vltra sortem aliquid exigitur tamquam ex benevolentia, & gratitudine debitum, sed solùm si exigatur tamquam ex iustitia debitum.

43. Quidni, non nisi veniale sit, detrahentis auctoritatem magnam sibi noxiam falso crimine elidere?

44. Probabile est, non peccare mortalitèr, qui imponit falsum crimen alicui, vt suam iustitiam, & honorem defendat. Etsi hoc non sit probabile, vix vlla erit opinio probabilis in Theologia.

45. Dare temporale pro spirituali non est simonia, quando temporale non datur tamquam pretium, sed dumtaxat tamquam motivum conferendi, vel efficiendi spirituale: vel etiã quando temporale sit solùm gratuita compensatio pro spirituali, aut è contra.

46. Et id quoque locum habet,

A 2 etiam

etiam si temporale sit principale moti-
vum dandi spirituale; immò etiã si sit
finis ipsius rei spiritualis, sic vt illud
pluris æstimeretur, quàm res spiritualis.

47. Cùm dixit Concilium Tridē-
tinum, eos alienis peccatis communi-
cantes mortalitèr peccare, qui, nisi quos
digniores, & Ecclesiæ magis vtilis, ipsi
iudicaverint, ad Ecclesiã promovent;
Concilium vel primò videtur per hoc
digniores non aliud significare velle,
nisi dignitatem eligendorum, sumpto
comparativo pro positivo; vel secundò
locutione minùs propria ponit dignio-
res, vt excludat indignos, non verò dig-
nos, vel tandem loquitur tertio, quando
fit concursus.

48. Tam clarum videtur, fornicationem
secundùm se nullam involvere
malitiam, & solùm esse malam, quia in-
terdicta, vt contrarium omninò rationi
disonum videatur.

49. Mollities iure naturæ prohi-
bita non est. Vnde si Deus eam non in-
terdixisset, sæpè esset bona, & aliquando
obligatoria sub mortali.

50. Copula cùm coniugata, con-
sentiente marito, non est adulterium;
adeòque sufficit in confessione dicere,
se esse fornicatum.

51. Famulus, qui submissis
humis scientèr adiuuat herum suum
ascendere per fenestras ad stuprandum
virginem, & multoties eidem subservit
deferendo scalam, aperiendo ianuam,
aut quid simile cooperando, non pec-
cat mortalitèr, si id faciat metu notabi-
lis detrimenti, puta ne à Domino malè
tractetur, ne torvis oculis aspiciatur,
ne domo expellatur.

52. Præceptum servandi festa non
obligat sub mortali, seposito scandalo,
si absit contemptus.

53. Satisfacit præcepto Ecclesiæ
de audiendo Sacro, qui duas eius par-
tes, imò quatuor simul à diversis Cele-
brantibus audit.

54. Qui non potest recitare Matu-

tinum, & Laudes, potest autem reliquas
Horas, ad nihil tenetur, quia maior pars
trahit ad se minorem.

55. Præcepto Communionis an-
nuæ satisficit per sacrilegam Domini mā-
dicationem.

56. Frequens Confessio, & Com-
municatio, etiam in his, qui gentilitèr vi-
vunt, est nota prædestinationis.

57. Probabile est, sufficere attri-
tionem naturalem, modò honestam.

58. Non tenemur Confessario in-
terroganti fateri peccati alicuius con-
suetudinem.

59. Licet sacramentalitèr absol-
vere dimidiatè tantùm confessos ratio-
ne magni concursus Pœnitentium, qua-
lis v. g. potest contingere in die magnæ
alicuius festivitatis, aut Indulgentiæ.

60. Pœnitenti habenti consuetu-
dinem peccandi contra legem Dei, Na-
turæ, aut Ecclesiæ, etsi emendationis
spes nulla appareat, nec est neganda, nec
differenda absolutio; dummodo ore
proferat, se dolere, & proponere emē-
dationem.

61. Potest aliquando absolvi, qui
in proxima occasione peccandi versatur,
quàm potest, & non vult omittere,
quinimò directè, & ex proposito quæ-
rit, aut ei se ingerit.

62. Proxima occasio peccandi non
est fugienda, quando causa aliqua utilis,
aut honesta non fugiendi occurrit.

63. Licitum est quærere directè
occasionem proximam peccandi pro
bono spirituali, vel temporali nostro,
vel proximi.

64. Absolutionis capax est homo,
quantumvis laboret ignorantia Myste-
riorum Fidei, & etiam si per negligē-
tiam, etiam culpabilem nesciat Myste-
rium Sanctissimæ Trinitatis, & Incar-
nationis Domini Nostri Iesu-Christi.

65. Sufficit illa Mystera semel
credidisse.

Quicumque autem cuiusvis condi-
tionis, status, & dignitatis illas, vel illa-
rum

rum aliquam coniunctim, vel diuifim defendit, vel de eis difputatiuè, publicè, aut priuatim tractauerit, vel prædicauerit, nifi forfân impugnando, ipfo facto incidat in excommunicationem latæ fententiæ, à qua non poffit (præter quam in articulo mortis) ab alio quacumque etiam dignitate fulgente, nifi pro tempore exiftente Romano Pontifice, abfolui.

Insuper diftrictè in uirtute Sanctæ Obedientiæ, & fub interminatione Diuini iudicij prohibet omnibus Chrifti fidelibus, cuiufcumque conditionis, dignitatis, & ftatus, etiã fpeciali, & fpecialiffima nota dignis, nè prædictas opiniones, aut aliquam ipfarum ad praxim deducant.

Tandem, ut ab iniuriolis contentionibus Doctores, feu Scholaftici, aut alij quicumque in pofterum fe abftineant, & ut paci, & charitati confulatur; idem Sanctiffimus in uirtute Sanctæ Obedientiæ eis præcipit, ut tam in libris imprimendis, ac manu fcriptis, quã in Thefibus, Difputationibus, ac Prædicationibus caueant ab

5
omni cenfura, & nota, nec non à quibufcumque conuicijs contra eas propofitiones, quæ adhuc inter Catholicos hinc inde controvertuntur, donec à S. Sede recognitæ fuper eifdem propofitionibus iudicium proferatur.

*Francifcus Ricardus Sanctæ Romanæ,
& Vniuerfalis Inquifitionis Not.*

Locus ✠ Sigilli.

Anno à natiuitate D. N. Iefu Chrifti millefimo fexcentefimo feptuagefimo nono Indictione fecunda, die uero 3. mēfis Martij, Pontificatus autem Sanctiffi. in Chrifto Patris, & D. N. D. Innocentij Diuina Prouidentia Pape XI. anno tertio, fupradictum Decretum affixum, & publicatum fuit ad ualvas Basilicæ Principis Apoftolorum, Cancellaria Apoftolica, & in acie Campi Floræ, ac in alijs locis folitis, & confuetis Vrbs per me Francifcum Perinum, eifdem Sanctiffi. D. N. D. Pape, & Sanctiffimæ Inquifitionis Curforem.

DL

[Faint, mirrored bleed-through text from the reverse side of the page, including the word "Locus" and other illegible words.]